

MAHIR
GUVEN
—
DVA
BRATA

S FRANCUSKOGA PREVELA
Nataša Medved

sandorf • adventure

*Za moju majku, sestru, Dodi, za mog
kheya Philippea, za Fottoa i Greilsija,
Natalie, Martinu, Pierrea i Maïmiti.*

*Za Andréa.
Za moju obitelj, moje
prijatelje jučer i danas.*

1. STARIJI BRAT

Jedina istina je smrt. Sve drugo je sporedno. Što god ti se u životu dogodi, svi putovi vode u grob. Kada to shvatiš, trebaš samo pronaći razlog da nastaviš živjeti. Život? Naučio sam s njime biti na ti, što sam bliže smrti. Koketiram sa životom dok razmišljam o smrti i obrnuto. Cijelo vrijeme otkad je onaj džukac, moja krv, moje tijelo, moj brat otišao daleko, u tu zemlju ludaka i psihopata. Tamo gdje ti zbog zapaljene cigarete odrube glavu. U Svetu zemlju. U našem kvartu kažemo al-Sham. Mnogi to izgovaraju sa strahom. Drugi, zapravo malobrojni, ushićeno govore o njoj. U svijetu normalnih ljudi kaže se „u Siriju“, prigušenim glasom i ozbiljna izraza lica, kao da se govori o paklu.

Odlazak mlađeg brata uništio je starog. Dovoljno da mu pobrojiš nove bore ispod spojenih obrva i sve ti je jasno. Cijeloga se života znojio da mi dospijemo na pravi put. Svako jutro odvlačio je dupe u taksi i vozio gore u Guantanamo ili se spuštao u rudnik. U žargonu taksista to znači otići u Roissy ili se spustiti u Pariz i odvesti klijente u utvrdu. Koju mi nikada nećemo osvojiti. Pa bi svake večeri donosio vreće pune para da nam napuni frižider. Nestašica, kruljenje u želucu, glad? To nam je nepoznanica. Nije nam falilo ni ptičjeg mlijeka.

E da, što god da je onaj gore stvorio, osim Zemlje ovdje dolje ništa se ne vrti kako treba. Nekada bih volio da sam Bog i da mogu spasiti svijet. A nekada bih sve poslao kvragu. Uključujući i samoga sebe. Da je to tako jednostavno, odabrao bih prozor. I skočio. Ili most ispod željezničke stanice u Bondyju. Bacio se pod vlak. To je sporije i prljavije. Zapravo nemam pojma i totalno mi se jebe jer danas je osmi, dan koji je Bog izabrao da ostvari svoj plan.

8 Osmog rujna rođena je Djeвица Marija. Ne sedmog, ni devetog, osmog joj je podario život pa nekoliko godina poslije dao zadatak da rodi Isusa. Osam? Beskonačan broj, i to jedini, s dvostrukim trbuhom. Savršenstvo. Jednom u osmici, nećeš se tako lako izvuci. Osam: pomutnja, blef, prevara, lovačka priča. I dan kada je žena čija slika visi na zidu iznad komode, žena koja se smije pokraj moga oca uznesena Njemu, u Njegove skute. Zadatak obavljen. Mrtva.

Svaki put zadržite. Moje usnice. Pa se trudim dalje bez. Njezinih ruku, njezinih dlanova, njezina mirisa, njezina glasa. I njezina lica, osmijeha, i blagosti dok nam miluje kosu. Nije lako živjeti. Patetično je to reći, ali nije me sram. Volio bih da mogu živjeti bez toga u srcu. Da mogu ustati rano, prije zore, prazne glave, popiti kavu u kafiću na bulevaru Belleville i čitati sportske rezultate usred zveckanja posuda i konobara koji se zagrijavaju za početak radnog dana. Teško je umrijeti u rujnu, i to osmog. Zato što se na taj dan rodila Marija. A Marija nije od nikoga ništa tražila, samo su joj stavili Isusa u trbuh i silom prilika postala je svetica. Zapravo nitko ništa nije shvatio. Nitko. Ni proroci, ni kalifi, ni svećenici ni pape. Bog nije izabrao Isusa. Ne, izabrao je Mariju. Izabrao je nju da stvori Isusa. Jedina koja je uživala njegovo povjerenje. Ona je Božji izbor.

Na fotografiji na zidu otac još nije star. Tanak kao prut. Bez brkova, ali tu su već njegove spojene guste obrve, zalijepljene ponad njegove kljuke dotepenca. Zahié, tatina

stara, moja baka, govorila je da su te obrve autoput od Damaska do Alepa. Kao da mu je anđeo Gabriel prilijepio tu crnu letvicu posred čela da bude drugačiji i da ga nikada ne izgubi iz vida. Za tatu obrve, a za Marie poziv da dođe k njemu. Koliko je godina prošlo od njezina odlaska? Najmanje deset ili petnaest...? Možda dvadeset? Obožavala je Zidanea. Bio joj je lijep. I cijelu reprezentaciju Francuske. Plave. Thurama i njegova dva gola. Svjetsko prvenstvo. Osamnaest godina! Prošlo je već osamnaest godina i ja sam sve to vrijeme uspijevao živjeti. Više vremena je prošlo bez nje, nego s njom, pa ipak, ta rana ne zacjeljuje, zauvijek peče. Užareni rasjed posred prsa. Zašto mi? Sve je bilo dobro u to vrijeme. Odnosno, ne znam više, čini mi se da je. No možda i nije bilo tako. Nikada nećemo saznati. I zašto je stari ostao sam sve te godine? Tko ga ne poznaje, ne bi vjerovao: ogorčen, grintav, orden časti za onoga tko mu izmami osmijeh. Što je radio osim što je buljio u telku, nogomet, političke emisije? Ili pričao o taksiju? Ne znam je li ga taj posao ili život bez žene pretvorio u tipa koji pršti od energije kao kamenica na drogama. Vjerojatno oboje. Ali osamnaest godina biti sam! Sam sa svojim taksijem i svojim pimpekom, ideš! Jedna ruka na volanu, druga na kiti. A tko zna dal' ga uopće nateže, dal' baci drkicu, onako barem za održavanje pogona. Možda stari ide na kurve? Glumio je kauboja cijelog života. Karampana umjesto konja, jezičina umjesto puške, šaržeri puni riječi koje riga na idiote, i dva sina kao poručnici. Jedan je otišao na Daleki istok. Drugi za njegovim stolom, srče njegovu juhu i sluša njegove bedastoće. Da, fakat, jer inače bi bilo prejednostavno.

Život mu je zatočen. Zarobljen u tamnici od sumnji i strahova. Dovoljno je da mu vidiš gajbu i promatraš ga kako brižljivo priprema stol pa da se zapitaš koji kurac radi u toj ušljivoj zgradi, u tom kvartu siromaha, s tim probisvjetima, i tom svojom pašunskom gubicom, ciganskim zubima i jadnim poslom zbog kojega će još glasati za Marine Le Pen.

Ljudi misle da smo Čifuti, *wallahlaradim*. Jer svakoga petka stol je postavljen kao u elizeju. Što nema veze s mozgom, moj stari ionako kaže da on nije musliman nego komunist. I za njega to nije religija... Kako god...

10 Na njegovom stolu, bilo da nas je dvoje ili dvadeset, ništa nije prepušteno slučaju: raspored jela, izbor boja, tanjura, jedaćeg pribora. „Apetit otvaraju najprije oči, a onda nos“, govori mi stari na arapskom dok posipa začine po namazu od patlidžana. A stol bi mogao dignuti desnu ruku i zakleti se: „Otac ti je žena kao sve druge“. Dobro, samo pola vremena. Te večeri iskoristio je svoju žensku stranu spravlajući večeru. Raskošno meze raštrkano preko plastičnog stolnjaka. Kada ga je izvadio, tobože da ne uništi stol, jedva sam se suzdržavao da ga ne krenem vrijeđati. Pa čemu sav namještaj od divlje trešnje kada na njega staviš stolnjak s placu? Kakva seljačina, majk...!

Pet sestara rodilo se prije njega, odgajan je kao da je on šesta. Održavanje kuće, kuhanje, šivanje, pomno, tegobno, znojno čelo, ispucale ruke, križobolja. Ne, nije kao drugi muškarci. Kako bi i bio, stoljeća običaja i odgoja ucijepljenih ženama u njegovoj zemlji učinili su ga posebnom vrstom. Majka i sestre izdrilale su ga kao da je mlada sirijska djevojka koju od djetinjstva pripremaju za svadbu s nekim tupanom iz susjednog sela. U najboljem slučaju, jer često je to prije neki nećak, i to samo zato da bi se održalo obećanje oca ocu dano pri rođenju.

Sve je to on polovinu vremena. Jer drugu je polovinu ipak muškarac s brkovima i promukla glasa, gotovo uvijek, koji žvače otvorenih usta dok pokušava uobličiti stotu teoriju o ratu u svom zavičaju. Sa svakom riječi između usana propušta sićušne komadiće hrane natopljene sline koji završe na čekinjama njegovih brčina. Onda svojom glomaznom dlakavom rukom grabi salvetu kao da je

* arap. *wallahlaradim* – za ime Boga Presvijetloga

zahodska četka i otire si usta kao zidar koji brusnim papirom skida staru boju. Moj stari je poput umjetničkog djela koje govori bez prestanka i neprestano ponavlja: Asad, Daeš, Amerikanci, Merkel, Hollande, Izrael, Damask, Alep, Kurdi, Tadmor, njegovo rodno selo i tako dalje i tako bliže... i iza svakog zareza progunda a iza svake točke opsuje. Zapravo, jebe majku ludacima... Al' OK, stari mi je, šta sad. Ono, obitelj. Ne moš' ništa.

Na stolu je sve posloženo kao na slikama u kuharicama. Blagovanje za deset ljudi, a nas je dvoje. Njegova žena? Pobjegla s velikim koscem. Njegova majka? Starački dom. Stariji sin? Čeka, za stolom. Drugi sin? Nestao, otišao daleko, daleko, jako daleko, navodno da liječi siromašne. U svakom slučaju otišao je ludacima, u rat, na cestu smrti, možda je u pustinji ili na nekom groblju, pao s kalašnjikovom u rukama, ili je još živ u selu svoga oca. Onom iz Biblije, s televizije, s interneta, selu fanatika zaludenih Bogom, spaljenih mozgova koji ne znaju zapravo ni što se događa. U al-Sham kako kaže ekipa iz kvarta. U Siriju, ukratko! Posve sigurno piša krv usred pješčare na zapadnoj obali Tigrisa, na istočnoj Eufrata i Mediterana, ondje gdje život vrijedi manje od neumjesnog pogleda, manje od popušene cigarete, manje od krivo svezane marame. Kurvin sin. Oprosti, mama.

11

2. MLADI BRAT

- 12 Znaš, buraz, zapravo sam isti kao ti. Imam dva ja. Postojalo je ono ja iz bolnice koje predano rinta i nikada se ne žali, ali se vrti u krug. I postojalo je jedno drugo ja koje želi spasiti Zemlju. Jer me svijet pozvao da ga spasim. Noću sam čuo plač palestinske, malezijske, sudanske, somalijske, sirijske i sve druge djece. Bombe su padale na nedužne, a ja sam, nemoćan, polako ludio. Činilo se da živimo u slobodnoj zemlji, u zemlji ljudskih prava, samo što je bombardiranja nevinih sponzorirala ni manje ni više nego sama država. Dugo sam se pitao zašto sam otišao. Život je kompliciran. Izbori koje činimo, putovi kojima krećemo ovise o dječaku skrivenom duboko u nama. O načinu na koji se on formira. Kako raste iza dana u dan. I o duhovnom stanju u određenom trenutku. Postoje putovi gdje se možeš okrenuti i putovi s kojih nema povratka kada jednom kročiš na njih. Postoje i putovi za koje ne znaš kamo vode. Strah da nešto ne propustiš privlači te poput magneta. Krećeš onamo, pun sumnje.

Sve je počelo jednog poslijepodneva u rujnu. Osmog. Na dan mamine smrti. U bolnici sam imao dva prijatelja. Jedan Turčin, pravi, s azijatskim licem i ravnim potiljkom kao da ga je netko peglom zaravnao. Sin imigranta i medicinski tehničar kao i ja. Moj drugi prijatelj bio je stari liječnik iz

Indonezije koji je već trebao biti u mirovini. Naeem mu je ime, a Guindu nadimak. Na početku smo mislili da je Indijac i zvali smo ga Hindu, a onda je iz glupih šala ostalo Guindu. Dvadeset pet godina radi u bolnici. Sigurno je jedan od kirurga koji su najviše operirali na cijelome svijetu. Inženjer tijela. Znao je srediti skoro sve u prsnome košu: srčane klijetke, aorte, pluća... Nije bio mesar nego umjetnik, otvarao bi prsni koš polaganim i smirenim pokretima, uranjao ruke i instrumente u tkiva, zasijecao, rezao, čistio, šivao, popravljao i na kraju zatvarao. Krojač na živome tkivu. Dok je operirao, stajao sam uz njega kao štitonoša, dodavao mu oružje. Osim specijalizanata, jedini mi se obraćao. I ne samo to. Objašnjavao mi je sve što radi. U njegovoj se zemlji tako poučava. Počneš kao medicinski tehničar, ali to ne znači da moraš to i ostati. Sa studijem uz rad, možeš ciljati i na više. S godinama, semestar za semestrom, dobivaš sve više epoleta liječničkog reda i vrijeme je da isučeš skalpel.

13

Osmog rujna bila je moja prva transplantacija. Sjećat ću je se cijeloga života. Zato što je to dan mamine smrti i dan kada smo nekom nesretniku poklonili život. Dugo su mi to predlagali, ali nisam se osjećao spremnim. Transplantacija zahtijeva koncentraciju, ustrajnost, iskustvo. Transplantacija dugo traje. Nekad deset, nekad petnaest sati. Jednoga dana, na operaciji bajpasa, Guindu me pitao želim li biti uz njega na jednoj transplantaciji. Zamjena srca, to je ozbiljna stvar, treba biti brz. Tako je to u bolnici, radiš na odjelu, zadobivaš sve više povjerenja i malo-pomalo pronadeš svoje mjesto.

Dakle tog osmoga, oko šest ujutro, zvali su me iz bolnice da hitno dođem. Završio sam obuku za tu operaciju, Guindu mi je nekoliko tjedana držao prodike da se vratim svom medicinskom udžbeniku. Najčešće prvi stiže pacijent primatelj. Počinje ga se pripremati za dolazak organa. Nakon anesteziologa, uspavanog pacijenta preuzima naša

kirurška ekipa. U bluzi na nosilima i pod bijelim svjetlom neona, pacijenti izgledaju kao da su mrtvi. Mi ih moramo popraviti i iznova pokrenuti stroj. Novo srce čekao je jedan muškarac. Arapin. Velika glava. Velika usta. Kosa kratka i kovrčava. Ne baš star, oko četrdeset pet godina. Kolege su ga obrađivale bez ikakva izraza na licu. Ja sam mislio na život tog tipa, na njegovu ženu, djecu, posao, stan, na njegove oca i majku, na susjede. Lice mu je bilo blijedo. Rekao sam si: „Jebote, kada ga zatvorimo i kada se probudi, imat će novo srce, s ponekim ožiljkom možda, ali novo novcato. Druga šansa, *rhey*“, bolje mu je da se ostatak života moli Bogu.“

- 14 Guindu mi je rekao da se usredotočim. Znao je da prva transplantacija može potaknuti bujicu emocija. Kirurzi se ponašaju u stilu „sve je u redu“, mirni poput mesara dok reže odreske. Treba biti precizan, brz, ali ne brzati i treba raditi bez suvišnih kretnji, jer od trenutka kad organ za transplantaciju stigne i dodijeli se primatelju, preostaje tek nekoliko sati da se sve obavi. Inače pravac koš za smeće.

Guindu ga je zasjekao ispod vrata sve do sredine abdomena. Dalje je bio Bauhaus stil. Dodao sam mu pilu, rasjekao je sternum pa kliještima rastvorio prsni koš. Svaki put kad pacijentima otvorimo prsni koš, dode mi da ih razbijem. Uvijek tona sala. Previše jedu. Samo gubimo vrijeme dok se sva ta maščoba ne očisti. Uglavnom, stavili su ga na ECMO aparat. To mi je mrak. Pomislio sam tog dana kako nas je Bog osposobio i za to da izmislimo stroj kao zamjenu za srce. Stvarčica pumpa krv na ulazu srčanog mišića i izbacuje ju punu kisika na izlazu. To je inače posao srca i pluća. Suludo: život Arapina bio je u rukama stroja nalik na pumpu za benzin. Za upravljačkom pločom netko poput DJ-a regulira oksigenizaciju, jačinu i sve drugo što pacijenta održava na životu.

* arap. *rhey* ili *khey* – brat

Pripremili smo tipa, ostavili mu otvoren prsni koš s njegovim starim srcem koje lupa u očekivanju zamjenskog i otišli u salu za odmor. Guindu mi je pričao dogodovštine iz bolnice. Prava tračbaba, majke mi. Dok mi je olajavao cijeli odjel, ja sam mislio na pacijenta, samog u operacijskoj sali. I na njegovu obitelj koja je zabrinuta čekala na hodniku. I zbog najmanje gluposti ovaj može otići Bogu na istinu. A mi mirno pijemo kavicu kao da je sve u najboljem redu. Život je lud.

Naeem me po običaju gnjavio sa studijem medicine. Rekao sam mu da to nije za mene i da je s obzirom na moje podrijetlo već i posao medicinskog tehničara premija. On se nasmijao i rekao mi da mu je dosta toga što stalno mora odgovarati na moja pitanja i da sam itekako sposoban postati dobar liječnik. Da imam smisla, da postavljam prava pitanja i da ću daleko dogurati. A ja tada nisam još znao da daleko dogurati znači otići u al-Sham. S diplomom medicinskog tehničara mogao sam odmah na drugu godinu medicine, ali onda bi me čekalo još sigurno četiri ili pet godina do prve operacije i deset dok ne postanem kirurg. A nisam se mogao zamisliti da završim skraćeni studij medicine i skončam kao neki šonjo za stolom liječnika opće medicine. Nije to za mene, morao bih otvoriti privatnu ordinaciju u kvartu gdje bi me salijetali svi ludaci i socijalni slučajevi iz našeg kraja. Problem nije bila razina mog znanja, već prije svega nedostatak metode za učenje i ponajviše dobar odgoj koji su bili potrebni za uspjeh. Faks je bio daleko od kuće. Užasavao sam se toga. Dovoljno mi je bilo čuti specijalizante kako razgovaraju sa mnom da shvatim kako tamo neću steći prijatelje, da će me mrziti. Znao sam da kužim stvari puno brže od mladih liječnika mojih godina. I izluđivalo me dobivati naredbe od likova koji imaju manje mozga, ali zato imaju diplomu. U ovoj zemlji ljudi poput mene nemaju svoje mjesto pod suncem visokih škola. Nepoželjni su. Nitko ih ne nauči kako

to funkcionira. Najgore od svega je to što ih gledaju poprijeko dok govore, sprdaju se s njima, s njihovom frizuricom, odjećom, religijom, onime što gledaju na telki ili što slušaju. Ali nisam to rekao Naeemu, ionako ne bi skužio, rekao bi mi da sam propalitet i prgavac.

16 Žalio sam ga. Podsjećao me na tatu. Frajer je s trideset pet godina došao iz Indonezije i već dvadeset pet godina rinta u bolnici. Radio je najteže operacije. Velike zvjerke u bolnici davale su mu da obavlja umjesto njih zahvate, a on je skalpelom crncio za plaću taksista. Kao neki bolnički Cyrano de Bergerac. A najgore u cijeloj priči je to što je nedavno podnio zahtjev za penziju i kadrovska mu je odgovorila da to zbog njegova statusa nije moguće. Skandalozno. Dobro, ne djeluje kao da će umrijeti od gladi, ali kada pomislim na sve te koji su se obogatili preko njegovih leđa, sve bih ih naguzio. Zbog tih stvari ti dode da digneš u zrak cijelu Francusku. Jer nam od prvog razreda osnovne do zadnjeg srednje mažu oči time što je pravda, a što nepravda. Naravno, svi se slažu oko toga što je pravda. I svi su za nju. Kada si dobro obrazovan, znaš se i pobuniti, dići šaku u zrak protiv svake nepravde. I, jednoga dana ti si na redu. Uruši se sve ono u što si vjerovao. Imaš potrebu svima jebati majku. Pogotovo takvim likovima, sami fini, obrazovani Francuzi koji po cijele dane drže lekcije o dobru i zlu, ali izrabljuju sirotog indonezijskog imigranta. I to baš oni za koje si mislio da su na braniku pravde.

Dok mi je govorio o problemima s umirovljenjem, začula se sirena. Kroz prozor smo vidjeli rotirke i kola hitne pomoći u pratnji dva policijska motora. Kao da prevoze zatvorenika. Organ za transplantaciju stigao je iz bolnice Avicenne. Naeem je bio nervozan kada smo se vratili u operacijsku salu. Izvadili smo gotovo sve od bolesnoga srca. U posudi koja je služila kao kanta za smeće, taj se prokleti dotrajali mišić raskravio tamo kao neki bogec koji je otegnuo papke.

Guindu to nije pokazivao, ali predbacivao si je što je izgubio nekoliko minuta na kavi. Pokraj njega, u metalnoj posudi novo je srce plutalo u hladnoj tekućini. Najprije ga je trebalo presaditi na pretklijetku staroga. Onda se šivaju aorte i vene. Čini se jednostavno, ali dugo traje, stresno je i treba ostati usredotočen. Bio sam uz Guindua, pratio u stopu svaki njegov pokret, trudio se anticipirati, čim bi zatražio nešto, promptno sam reagirao da ne izgubim ni sekunde. No čak i onda kada sve savršeno činimo, uvijek iskrсне neko sranje pa se treba snaći, na primjer varati malo pri šivanju kada veličina aorte donora i primatelja nije uskladena. Jer radimo s nečim živim, mekim, nije to matematika, treba se znati dovinuti. Pažljivo, jednim potezom za drugim, zatvorio je prsni koš.

17

Otišao sam pojesti nešto s Naeemom pokraj bolnice da se malo opustimo nakon osam sati operacije. On se mora vratiti i pratiti pacijenta. Novo srce se prilagođava. Kod transplantacije postoji velik rizik od odbacivanja, pogotovo u prvim danima. Naeem je bio nešto poput heroja, moj uzor, savršen imigrant, stručan, obrazovan, smiren i odlučan. Ali umjesto da ga slave, iskoristili su ga i pustili da živ iskrvari. Rekao sam mu da želim otići iz Francuske. Razmišljam o tome već šest mjeseci. Otići kako bih njegovao one kojima je to zaista potrebno. Braću i sestre koji nisu imali tu sreću da odrastaju u mirnoj zemlji. Osim toga, ovdje postoji sve što je potrebno i ima dovoljno ljudi koji znaju liječiti. A ni gadne bolesti nisu baš moj dir. Tu se Naeem uozbiljio. U stilu „ponosan na tebe“. Pogled pun ohrabrenja. Upoznat će me s nekim tko bi mi pomogao u naumu jer poznaje ljude u humanitarnom sektoru. Dok govori, čini se kao da mu sam Gandhi udahnjuje riječi. Izgovara jednu po jednu. Oči mu se sjaje. Volio bih da je tata kao on, vodič, a ne diktator. Naeem se vratio u bolnicu i ja za njim. Bastard je bio živ. Da, dragi bratac, istina je da je netko kome presadiš srce bastard kojega je

spasio Bog. Novo je srce kucalo i bastard je disao. A druga je istina ta da je On uzeo sebi mamu jer je stari bio grešnik. Samo ga je psovao i kleo. Čak ga ni majčina smrt nije naučila da začepi gubicu. Tog sam si dana rekao da tako dalje ne ide. Da ja moram biti kao Guindu. Operirati, činiti konkretne stvari, a ne samo dodavati pribor i zavoje. Ideje su morale postati projekti, a projekti su se morali ostvariti. Kao što nam je govorio župnik, prijatelj naše druge bake, mamine majke Bretonke: „Pomogni si, i Bog će ti pomoći.“

18

Na putu kući, u metrou su kao i uvijek svi bili namr-godeni, ali božansko ozračje koje je treperilo oko mene sve ih je činilo lijepima. Pa spasili smo lika, mamicu mu njegovu! Podarili smo mu novi život, želju da nastavi još malo prije nego dospije Bogu ili u pakao. Čudno je to. Usaditi anonimno srce u nekoga mijenja sve. Možemo popravljati tijela. Bog nas je doveo čak i do toga da iz-mislimo raj na Zemlji, vječni život. Prvi put kad neko-me presadiš organ, nema više dvojbe, definitivno biraš Boga. Život je predobro napravljen da se mogao stvoriti sam od sebe. Ne možeš znati što je to. Nisam spavao cijelu noć. Vrtio sam se pod plahtama s jedne strane na dru-gu, pogledavao na mobitel, minute su protjecale, ali san nije dolazio. Neprestano sam mislio na tipa kojemu smo ugradili srce. Na njegov život nakon toga. Druga šansa, valjda te to navede da nešto promijeniš, da uživaš. Život je prekratak da se dvadeset pet godina zatvoriš u liječ-ničku kutu u kakvoj pariškoj bolnici. Želio sam avanturu, pravu avanturu. Bog mi je pružio ruku, ja sam je samo morao prihvatiti.

Sljedećeg jutra, prije no što smo započeli radni dan, re-kao sam Naemu da sam dobro razmislio i da stvarno želim otići. Na pauzi za ručak, dogovorio mi je sastanak s nekim dečkom iz udruge Liječnici bez granica. Njegov prijatelj. Djelovali su posvuda u svijetu, to budi poštovanje.

Tri dana poslije bio sam u njihovom uredu pokraj Trga Bastille. Jedan medicinski tehničar i liječnik primili su me u mračnoj sobi s pogledom na dvorište. Kratko sam se predstavio, rekao tko sam i koja je moja motivacija. Liječnik me pitao odakle potječem i govorim li arapski. Kada sam mu odgovorio Sirija i da, nasmiješio se. Rekao je da će proučiti moju molbu i da će se brzo javiti. Trebao sam samo čekati. Bio sam siguran u sebe, pogledao sam uvis dlanova okrenutih prema nebu i šaputao molitve za novo Sunce koje će granuti na obzoru.